

Fracàs del encaix de Catalunya a Espanya

En ple procés independentista, un cert sector “progressista”, sorgit de la mal anomenada “Transició Democràtica”, diu que una Catalunya independent és una utopia i que seria molt millor un nou model d’Estat espanyol de tipus federal. Aquesta proposta està molt allunyada del coneixement històric dels **últims 200 anys**, en els quals els habitants de Catalunya **han volgut i intentat formar part d’Espanya** sense deixar de ser catalans. Però la resposta ha sigut sempre la mateixa: **subordinació absoluta a l’Estat o unes míseres competències insuficients**. Destaquem tres episodis:

Principis de la dècada de 1870

Els anys 1868 i 1874 són el sexenni “revolucionari” o “democràtic”, on els Borbons no van ser reis de les Espanyes. Van haver múltiples conflictes socials i l’aparició de tota mena de règims polítics, sent un dels més innovadors el republicanisme federalista, que només va tenir èxit als antics territoris de la Corona d’Aragó. Durant la curta primera República Espanyola, **Francesc Pi i Margall intentà fer una Constitució per convertir Espanya en una federació de diferents estats**, entre els quals Catalunya. Hagué de dimitir després d’un curt mandat. Al 1875, la dictadura del general Pavía i la segona restauració borbònica **extingí l’únic intent federalista real d’encaixar Catalunya amb Espanya**.

Dècada de 1910:

El **catalanisme** nasqué entre els anys 1880 i 1901, quan diverses forces polítiques volien que **Catalunya s’autorealitzés com a nació dins l’Estat espanyol**. Bona part de la **burguesia** catalana estava cada cop més **descontenta** amb un Govern Central que es dedicava a atacar elements socials i polítics claus per Catalunya, **com el Codi Civil o la fiscalitat**. L’any 1901, els catalanistes van crear la **Lliga Regionalista**. El 1914 va néixer la **Mancomunitat de Catalunya**, presidida pel líder de la Lliga, Enric Prat de la Riva, succeït per Josep Puig i Cadafalch. La Mancomunitat només tenia les competències que eren atorgades a les diputacions provincials espanyoles, sense cap mena de poder autonòmic diferencial, però va fer moltíssima feina i va representar el major grau d’autogovern dels últims 200 anys. **L’any 1919 tots els partits polítics catalans s’uniren per demanar un nou Estatut d’Autonomia. La resposta de l’Estat va ser negativa** i va haver una forta repressió que va fer fracassar el procés. El 13/9/1923, el general Miguel Primo de Rivera va fer un cop d’Estat amb el suport del monarca Alfons XIII de Borbó, instaurant una **dictadura militar** que durà prop de vuit anys i que va ser **molt dura contra el catalanisme**. Es van **prohibir** la simbologia i els partits catalanistes i **van fer desaparèixer les escasses institucions catalanes**, com la Mancomunitat.

Dècada de 1930:

El gener de 1930, el rei Alfons XIII va destituir a Primo de Rivera, i va començar un període de curts governs militars. Cau la Monarquia. Els republicans espanyols es van comprometre a permetre la creació d’un Estatut d’Autonomia per Catalunya a canvi del suport català, que li va donar ERC, presidida per Francesc Macià. Es va proclamar la **segona República espanyola** i es va redactar un nou **Estatut d’Autonomia per**

Catalunya, conegut com **l'Estatut de Núria**, que al 1931 s'aprovà en referèndum amb un **99% dels vots**. El 1932 fou aprovat per les Corts espanyoles amb **gravíssimes retallades**, cosa que provocà grans manifestacions a Catalunya a favor del text original. El 1933, després de la caiguda del primer govern d'esquerres republicà, pujaren al poder els **republicans centralistes** i centristes dirigits per Alejandro Lerroux que, amb el suport de les dretes monàrquiques de la CEDA, **van suprimir** bona part del que havia fet l'anterior govern, causant una **gran onada d'inestabilitat social i revoltes obreres**. El **Tribunal Constitucional va anular lleis catalanes**, com de de Contractes de Conreus, cosa que va provocar que Lluís Companys proclamés el 6/10/34 "L'Estat Català dintre de la República Federal Espanyola", que va ser avortat per l'exèrcit. El 1936 es va restablir la Generalitat i Companys pogué retornar al càrrec de president. Amb l'esclat de la Guerra Civil Espanyola, el juliol de 1936, **la Generalitat va esdevenir un Govern independent de facto**. El maig del 1937, aprofitant les lluites de comunistes i socialistes contra els anarquistes, el Govern Republicà, dirigit pel socialista Juan Negrín, aconseguí imposar la seva autoritat, fent que **Catalunya perdés tot el poder aconseguit el 1936**. El 1938, quan les primeres tropes franquistes entraren a Catalunya, els militars **aboliren l'Estatut de Núria** i qualsevol autoritat de la Generalitat. La conquesta final de l'exèrcit de Franco sobre Catalunya va provocar **l'exili del Govern de la Generalitat**, la supressió de l'Estatut d'Autonomia, el retorn de les Diputacions com a màxim òrgans jurídics de Catalunya i una **repressió duríssima contra tot allò que fos català**.

Conclusió

Des de la mort de Franco, el sistema polític a Espanyol ha mostrat dues cares de la mateixa moneda. D'una banda **els conservadors espanyols**, representats per UCD, AP i ara el **PP**, hereus directes del franquisme, s'han mostrat **contraris a l'autonomia** de Catalunya. La demostració evident és la **laminació** que van fer al nou **Estatut del 2006**. Nous partits, com **C's o UPyD**, són tant o més radicals en això. D'altra banda tenim els "**progressistes**" espanyols, representats pels antics partits republicans que acceptaren una **falsa Transició Democràtica** i que han participat de ple en el funcionament d'un sistema corrupte i caduc. Són el **PSOE**, i en menor mesura el PCE, avui IU. Aquests partits diuen que Catalunya pot sentir-se còmode a Espanya, i ara alguns dels seus dirigents, **pocs**, defensen la **possibilitat de crear una Espanya Federal**. En els últims 30 anys **han demostrat tot el contrari**. Els governs del PSOE de Felipe Gonzalez i Zapatero no només van incomplir les seves promeses d'encaix, sinó que van agreujar més la situació de Catalunya. **Aquest discurs federal sona fals**.

Últimament, ha aparegut un nou partit polític anomenat Podemos. Malgrat que sembla tenir un missatge trencador anti-sistema, el seu discurs populista és molt similar al del PSOE de finals dels 70's i els seus dirigents es declaren contraris al dret a decidir de Catalunya.

La Història ens ha ensenyat que un **encaix de Catalunya dintre d'Espanya sense una submissió absoluta NO ÉS POSSIBLE**. És igual que el règim sigui de dretes, d'esquerres, monàrquic, republicà, dictatorial, etc.... La cosmovisió espanyola del seu propi país és Castella i la resta és territori conquerit o assimilat.

Bibliografia

ANGUETA, Pere; *"El Sexenni democràtic i el desvetllament del catalanisme"*; Rafael Dalmau; Barcelona; 2006

CASASSAS YMBERT, Jordi i CABANA PUJOL, Mariona; *"Atles del catalanisme"*; Barcelona; Enciclopèdia Catalana; 2012

CULLA, Joan Baptista; *"Esquerra Republicana de Catalunya 1931-2012. Una història política"*; Edicions la Campana; 2013

RISQUES, Manel (dir.); DUARTE, Àngel; DE RIQUER, Borja; ROIG ROSICH, Josep Maria; *"Història de la Catalunya Contemporània: de la Guerra del Francès al nou Estatut"*; Editorial Mina; Barcelona; 2006

SEGURA, Antoni; *"Crònica del catalanisme: de l'autonomia a la independència"*; Angle Editorial; Barcelona; 2013

SOLÉ I SABATÉ; Josep Maria i VILLARROYA, Joan [dir.]; *"La Guerra Civil a Catalunya."*; Edicions 62; Barcelona; 2004

TERMES, Josep; *"Història del Catalanisme fins el 1923"*; Pòrtic; Barcelona; 2000

TOLEDANO GONZÁLEZ, Lluís Ferran; *"Carlins i catalanisme: la defensa dels furs catalans i de la religió a la darrera carlinada, 1868-1875"*; El Farell; Sant Vicenç de Casteller; 2002

Webgrafia

<http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/programa/Tertulia-dactualitat-amb-lhistoriador-Borja-de-Riquer/video/5332013/> (Consultat el dia 21/12/2014): Es tracte d'una tertúlia realitzada amb el Catedràtic d'Història Contemporània de la UAB, el Dr. Borja de Riquer (n.1945), en el programa "Divendres" de Televisió de Catalunya realitzat el dia 6 de novembre del 2014.

<http://www.vilaweb.cat/noticia/4194345/20140528/fiscal-carlos.html> (Consultat el dia 22/12/2014)